

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Agenda procesa razvoja nemačkih gradova u pravcu CO₂ neutralnosti

VIII međunarodni naučno-stručni skup

“Planska i normativna zaštita prostora i životne sredine“

Palić-Subotica (Srbija), 16-18. april 2015.

Jens Libe

Nemački institut za urbanizam (Difu), Berlin

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Polazne osnove

- **Demografski razvoj u svetu** pokazuje značajne regionalne razlike.
- **Stepen urbanizacije** na globalnom nivou raste.
- **Nemačka kao urbanizovana zemlja** (stepen urbanizacije oko 75%).
- Visok procenat **klimatski štetnih emisija** nastaje u gradovima.
- **Klimatske promene imaju veliki uticaj na gradove**
(ekstremne temperature sa rastućom potrebom za vodom, jača obilnost padavina sa oticanjem viška padavina, ekstremno jaki vetrovi itd.).
- **Zaštita klime**
(smanjenje emisija CO₂, ugljenični otisak)
- **Manjak neobnovljivih resursa**

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Polazne osnove

- **Energetska tranzicija** („Energiewende“) – očuvanje energije, energetska efikasnost, proizvodnja energije iz obnovljivih izvora
  - fundamentalna promena postojeće infrastrukture.
  - zahteva drugačiji pristup postojećim prostornim jedinicama i strukturama.
- **Promena strukture naselja & demografske promene**
- **Tehnološki skok / nove tehnologije**
(komunikaciona i informaciona tehnologija)
- **Rastuća potreba za mobilnošću**
- **Novi oblici upravljanja dobijaju na značaju** – lokalne samouprave kao „škole demokratije“.
- **Investicije i finansiranje**
- **Socijalna kohezija**
- **Rezilijentnost**

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Inicijativa

- Hightech strategija Vlade SR Nemačke
- Projekat za budućnost »CO₂ neutralan, energetski efikasan grad adaptiran na klimatske promene«;
- Želja za stvaranjem međusektorskog i koherentnog roadmapa istraživanja.
- Definisane nacionalne agende i otvaranje diskusije o gradovima budućnosti uz učešće aktera sa različitih nivoa.
  - međusektorska, između 4 savezna ministarstva: Savezno ministarstvo za prosvetu i nauku, Savezno ministarstvo za saobraćaj, građevinarstvo i urbanizam, Savezno ministarstvo za životnu sredinu, zaštitu prirode i nuklearnu bezbednost i Savezno ministarstvo za privredu i energetiku;
  - opšta, između nauke, lokalne samouprave, sektora industrije i civilnog društva;
  - umrežavanje sa drugim platformama kao što su Platforma za istraživanje energetske tranzicije ili Nacionalnom platformom za elektromobilnost.

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Inicijativa

- osnivanje Nacionalne platforme za grad budućnosti u martu 2013.
- 35 stejkholdera iz sektora nauke, industrije, uprave i NVO kao uža radna grupa
- oko 100 eksperata iz sektora nauke, industrije, uprave i NVO

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Ideja

- Istraživački programi koji za temu imaju budućnost bi trebalo da budu zamišljeni, planirani i implementirani na međusektorski način.
- Agenda istraživanja i implementacije moraju imati kapacitet za delovanje.
- Nadređeni cilj predstavlja razvoj **istraživačke i inovacione agende** za tranziciju u pravcu održivih gradova budućnosti.

Nemački ciljevi u oblasti klime i energetike

	Treibhausgas-Emissionen	Erneuerbare Energien		Minderung Energiebedarf				Kernenergie
		Bruttoendenergie	Stromerzeugung	Primärenergie	Gebäudewärme	Endenergie Verkehr	Stromverbrauch	
2015								-41%
2015								-47%
2017								-54%
2019								-60%
2020	-40%	18%	35%	-20%	-20%	-10%	-10%	
2022								-80%
2022								-100%
2040	-55%	30%	50%					
2040	-70%	45%	65%					
2050	-80% bis -95%	60%	80%	-50%	-80%	-40%	-25%	
Basis	1990	-	-	2008	2008	2005	2008	2010

Izvor: Vlada SR Nemačke 2010. und 2011, proračuni za sopstvene potrebe

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Ciljevi

- Identifikacija potrebe za istraživanjem.
- Korišćenje sinergija sa postojećim istraživačkim programima (kao što su energetska efikasnost u graditeljstvu, urbana obnova i dr.).
- Integralna provera tehnoloških mogućnosti, socijalnih procesa, ekonomskih kapaciteta i kulturnih razlika.
- Definisane smernice za umrežavanje relevantnih aktera.
- Iniciranje istraživačkih programa i projekata.

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Ciljevi

- Testiranje rešavanja problema („žive laboratorije“).
- Osiguravanje transfera znanja između nauke i prakse.
- Razmena iskustava između gradova.
- Podrška energetskej tranziciji na lokalnom nivou.
- Jačanje lokalnog know howa / izgradnja kapaciteta.

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Organizaciona struktura

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Struktura i proces

- Mart 2013: Forum stejkholdera osnivački sastanak
- Jul/Nov. 2013: 1. i 2. sastanak radne grupe
- Mart 2014: 3. sastanak radne grupe
- Maj 2014: 4. sastanak radne grupe
- Jun 2014: 2. sastanak Foruma stejkholdera
- 30. Sept. 2014: Nacionalna konferencija –
Predstavljanje istraživačke i
inovacione agende (nacrt)
- Februar 2015: Objavljivanje istraživačke i inovacione
agende; Preporuke za politike

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Učesnici (javni sektor)

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Landeshauptstadt
München

STADT FRANKFURT AM MAIN

Umwelt
Bundes
Amt
Für Mensch und Umwelt

bottrop.

 Stadt
Heidelberg

VDV Die Verkehrs-
unternehmen

Deutscher
Städtetag

Bundesinstitut
für Bau-, Stadt- und
Raumforschung
in Bundesamt für Bauwesen
und Raumordnung

 Stadt
Gelsenkirchen

Ministerium für Bauen, Wohnen,
Stadtentwicklung und Verkehr
des Landes Nordrhein-Westfalen

Freiburg
IM BREISGAU
© Fraunhofer, Difü

 DStGB
Deutscher Städte-
und Gemeindebund

Norderstedt
Eine Idee voraus ...

e-mobil BW
Landesagentur für Elektromobilität und
Brennstoffzellentechnologie Baden-Württemberg GmbH

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Zastupljene institucije (naučni sektor)

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

© Fraunhofer, Difu

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Učesnici (industrijski sektor)

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Weidmüller

B/S/H/

ENERGY
THAT
CHANGES

KFW

BOSCH
Technik fürs Leben

**DREES &
SOMMER**

SIEMENS

SCHÜCO

IBM

CADFEM

Allianz

ZÜBLIN

xella

GWN

nexTHAMBURG PLUS

FICHTNER

IT CONSULTING

e-on
VIESMANN

climate of innovation

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Kancelarija odbora

- Podrška Nacionalnoj platformi i radnim grupama u vidu stručne i organizacione koordinacije.
- Za menadžment su zajednički zaduženi firma Fraunhofer-Gesellschaft (FhG) i Nemački institut za urbanizam (Difu).

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Radne grupe

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Četiri teme

1. Manjom potrošnjom energije i resursa u pravcu CO₂ neutralnog grada.
2. Rezilijentan grad adaptiran na klimatske promene.
3. Tranzicioni menadžment i uprava
4. Sistemski istraživački pristup
  - Radnom grupom partnerski predsedavaju jedan istraživač i jedan praktičar.
  - Za stručnu i organizacionu koordinaciju je zadužen jedan predstavnik kancelarije koordinacionog odbora

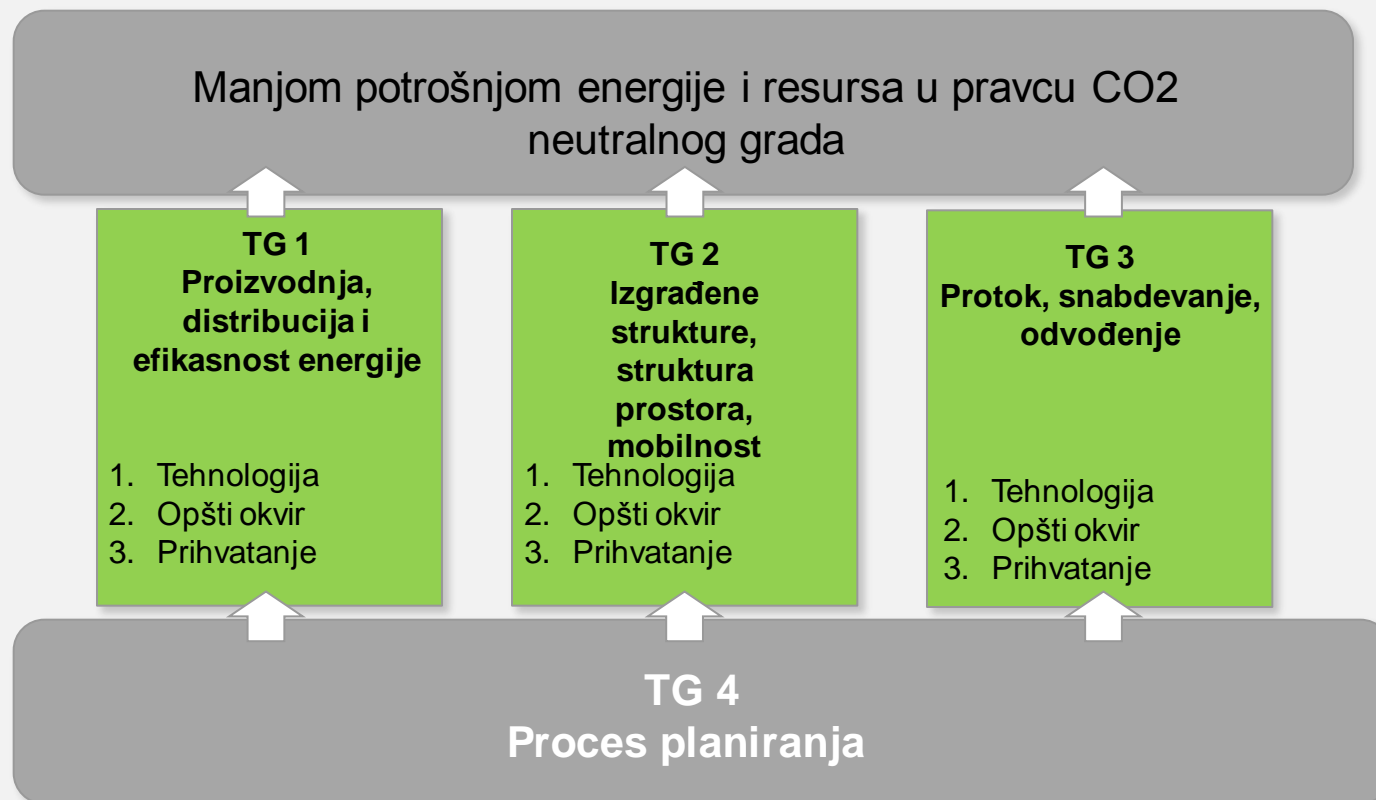

Nacionalna platforma Grad budućnosti

RG 1: Energetska i resursna efikasnost

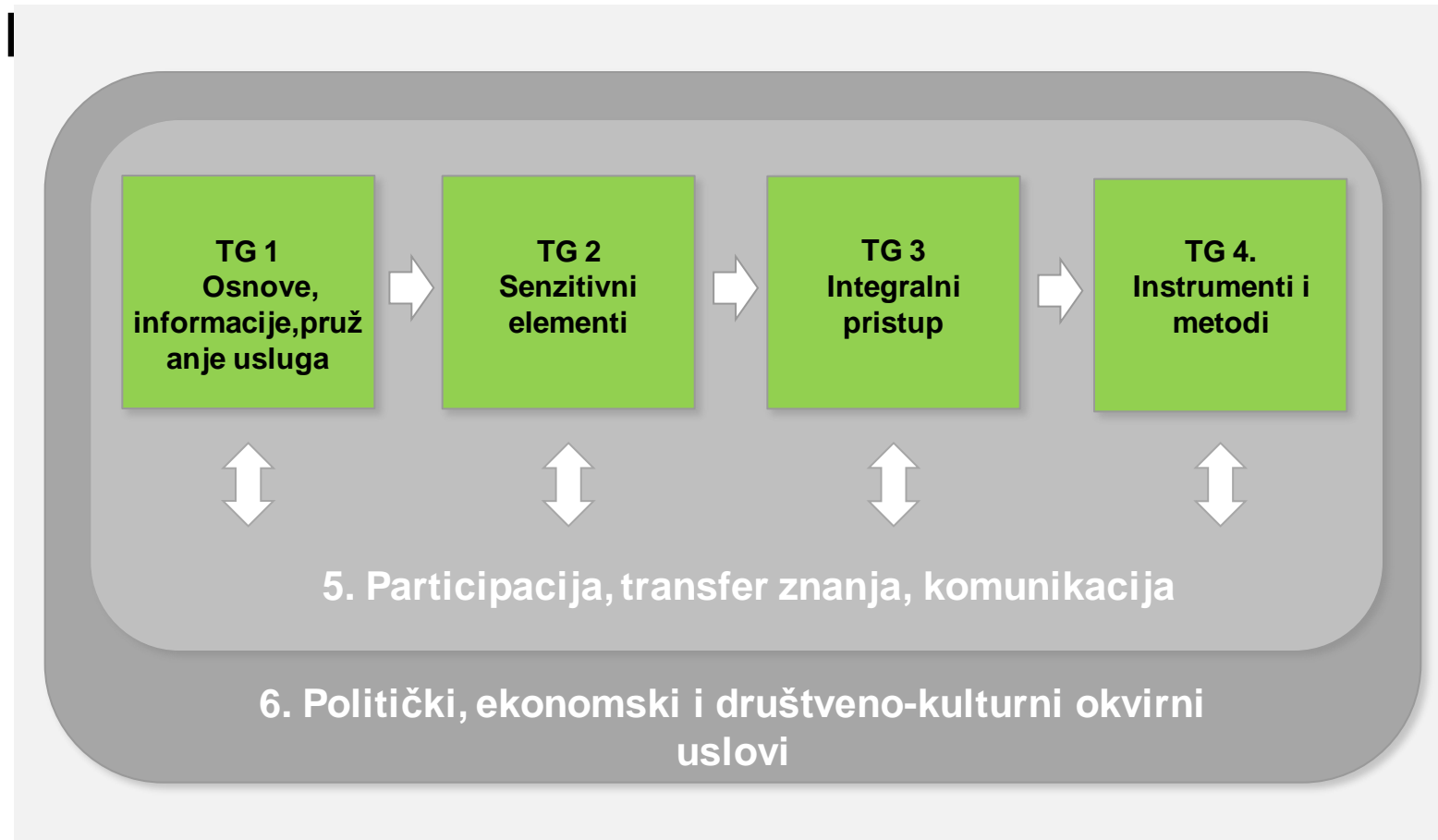
Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

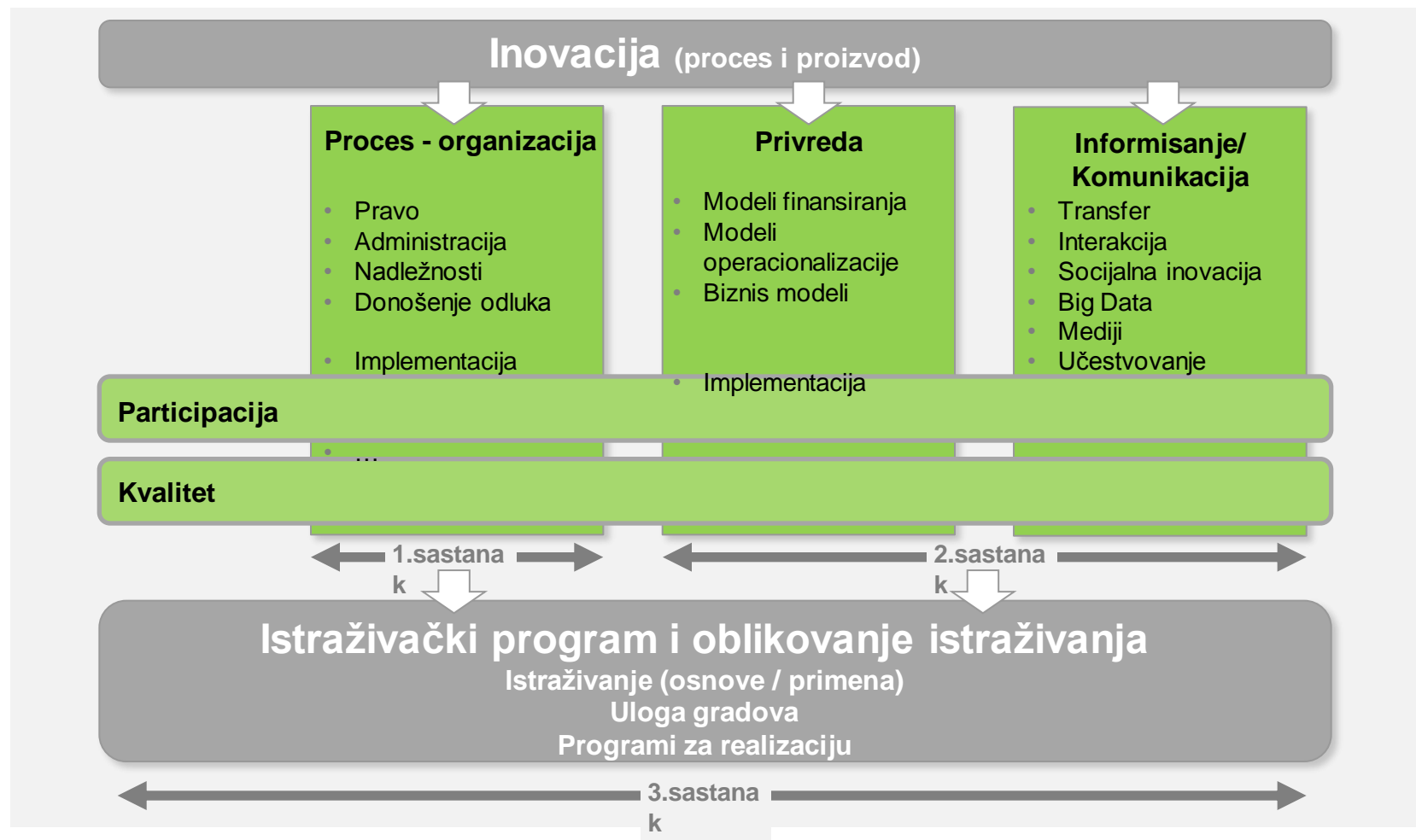
RG 2: Rezilijentan grad adaptiran na klimatske

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

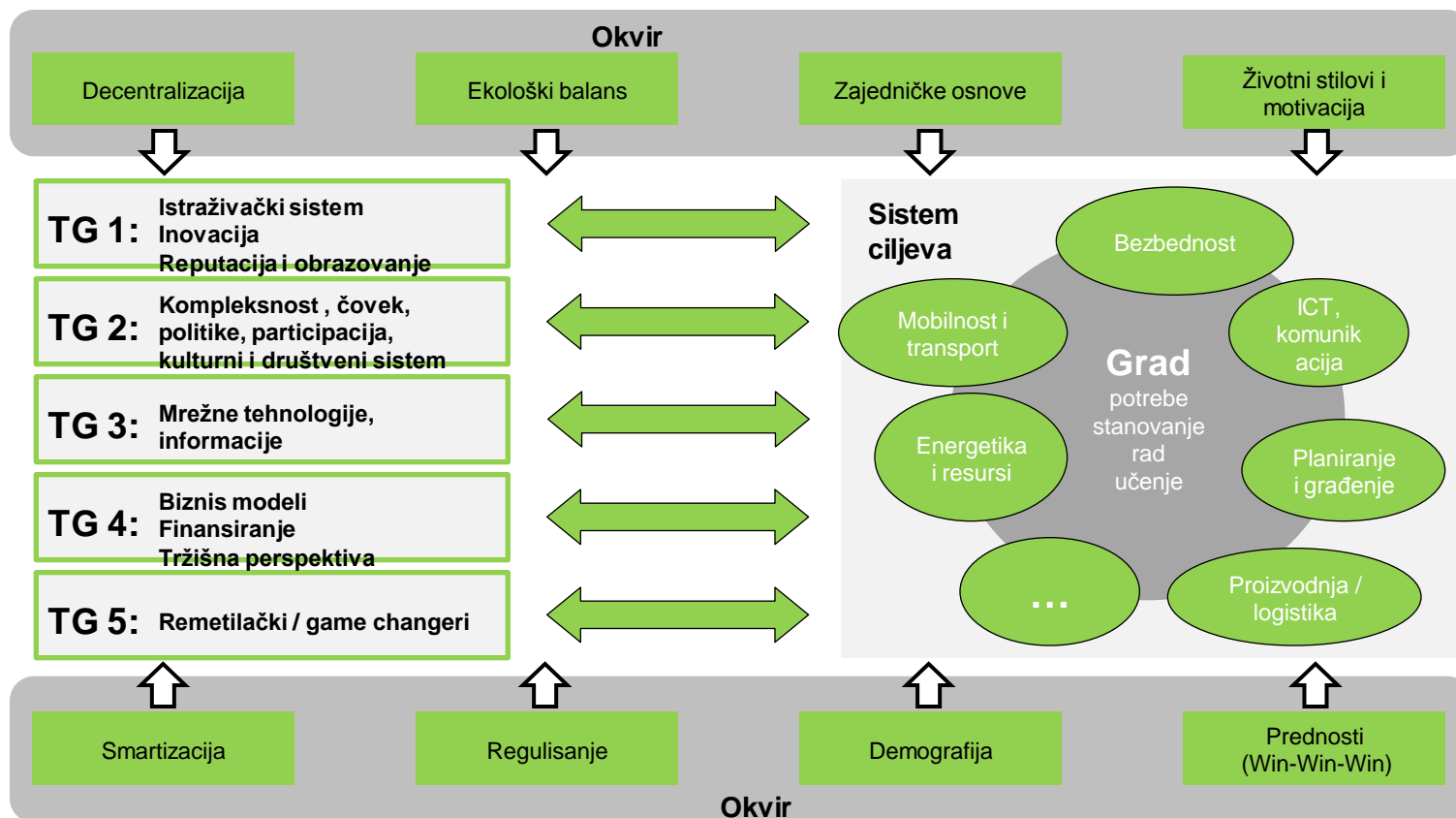
RG 3: Tranzicioni menadžment i uprava

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

RG 4: Sistemski istraživački pristup

Nacionalna platforma Grad budućnosti

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

Fokus radnih grupa

1. Planiranje namene površina i rezilijentne prostorne jedinice i infrastrukture
2. Urbana politika, akteri, umrežavanje i kultura participacije.
3. Urbani razvoj i upravljanje za tranziciju.
4. Inteligentna urbana infrastruktura
5. Metodi planiranja budućnosti i menadžmenta znanja
6. Dimenzije istraživanja za tranziciju.
7. Urbana ekonomija za urbanu tranziciju.
8. ...

Opšti cilj

- Istraživanje i primena za grad budućnosti
- Jačanje lokalnih procesa

Grad budućnosti – Strateška istraživačka i inovaciona agenda

- Predstavljanje agende, Berlin 19. februar 2015.
- Odluka komisije državnih sekretara o održivom razvoju, 30. mart 2015.

(Photo: Jens Libbe)

Grad budućnosti – perspektiva

Nationale
Plattform
Zukunftsstadt

- Realizacija međusektorske „Inovacione platforme Grad budućnosti“ do kraja 2015-e: realizacija međusektorskih istraživačkih programa; praktično orijentisana sistemski rešenja.
- Prve istraživačke inicijative su već otpočele.

Zukunftsstadt

(Photo: Jens Libbe)

Kontakt

Jens Libbe

Deutsches Institut für Urbanistik

Zimmerstrasse 13-15

D-10969 Berlin

Tel. 0049 30/39001-115

Mail: libbe@difu.de

www.difu.de

